Fokus

Sakharov-prisen for tankefrihed 2011

Hvem vinder Sakharov-prisen for tankefrihed i 2011? Europa-Parlamentet præsenterede torsdag de tre finalister.

De tre finalister er:

Det Arabiske Forår, repræsenteret af fem aktivister fra hele den arabiske verden.

Dzmitry Bandarenka, en belarussisk civil aktivist og medlem af det belarussiske journalistforbund.

San José de Apartado Peace Community, et colombiansk fællesskab af bønder, som afviser tilknytning til nogen af de væbnede grupper og kræver frihed og frihed for almindelige mennesker.

De tre finalister er blevet udpeget af Udvalget om Udenrigsanliggender, Udviklingsudvalget og Underudvalget om Menneskerettigheder, og vinderen vil blive valgt af de politiske gruppeledere og meddelte 27. oktober i Strasbourg. Prisen vil blive uddelt i løbet af plenarforsamlingen i december, som finder sted lige efter årsdagen for FN Verdenserklæringen om Menneskerettigheder, som blev undertegnet den 10. december i 1948.

Sidste års vinder Guillermo Fariñas blev forhindret af cubanske myndigheder i at deltage i prisoverrækkelsen i Strasbourg.

Sakharov-prisen for tankefrihed er opkaldt til ære for den sovjetiske fysiker og politiske dissident Andrei Sakharov. Den er blevet uddelt af Europa-Parlamentet hvert år siden 1988 til enkeltpersoner eller organisationer, som har ydet et vigtigt bidrag til kampen for menneskerettigheder eller demokrati.

Sakharov-vinder Asmaa Mahfouz: Sociale medier var vores alternative medier

Hendes videoer, tweets og Facebook-indlæg bidrog til at vælte Mubarak-regimet. Onsdag den 14. december modtog hun Europa-Parlamentets Sakharov-pris for tankefrihed for sin indsats. Vi talte med Asmaa Mahfouz om de demokratiske udfordringer, som Egypten står over for i dag.

Hvor vigtigt var internettet og sociale medier for det arabiske forår i Egypten?

De sociale medier var de alternative medier for os. Det var via dem, at det lykkedes os at viderebringe, hvad vi gennemgik og afsløre sandheden om Mubaraks regime. Vi offentliggjorde vores demonstrationer og fik folk til at deltage i dem. Sociale medier var nøglen til at åbne denne kritiske masse.

Men det nuværende regime bruger sociale medier til at rette modangreb mod os. Det udbreder falske informationer om aktivister, giver urigtige oplysninger og spreder rygter. Og så skaber det indtrykket af, at folk på gaden støtter op om det nuværende regime.

Det nuværende regime, De Væbnede Styrkers Øverste Råd (SCAF), har stort set erkendt Mubaraks fejl i forbindelse med revolutionen, og de forsøger at bruge vores midler til at knække os.

Er du bange for, at det gamle regime vil vende tilbage?

Dybest set er det nuværende regime en del af den gamle orden, så vi kan ikke rigtig sige, at det gamle regime er forsvundet. Men de er endnu skarpere end den gamle garde. De bruger alle de midler, de kan for at tage hævn over dem, der opfordrer til sætte en stopper for det militære styre.

Og de gør noget meget farligt. De er ved at skabe fjendskab mellem de væbnede styrker og det egyptiske folk, noget, som ikke har eksisteret før. Og dem inden for de væbnede styrker, som protesterer mod SCAF´s grusomheder, sidder i fængsel og bliver tortureret.

Hvad mener du om de islamistiske partiers succes i Tunesien og Egypten?

Man bør forsøge at forstå islam bedre, og ikke bare se islamister som værende de eneste repræsentanter for islam. Som baronesse Ashton sagde i går, er islam en stor religion, og man bør ikke falde for nogle ekstremisters deformation af islam.

Hvad kan EU og Europa-Parlamentet gøre for at støtte overgangen til demokrati i den arabiske verden?

Jeg nægter enhver form for udenlandsk intervention, men jeg mener, at EU-Parlamentet bør insistere på anvendelsen af universelle humanitære love. Og jeg mener, at EU-Parlamentet bør bruge sine forbindelser med regeringer til at overbevise dem om at stoppe støtten med våben og andre midler til SCAF. Men det er op til det egyptiske civilsamfund at sikre, at de humanitære rettigheder respekteres og opretholdes i Egypten.

Tror du at modtagelsen af Sakharov-prisen kan hjælpe din sag?

Måske er det ikke nyttigt for min sag i Egypten, men det vil kunne hjælpe mig i forbindelse med arbejdet for fred og humanitære værdier på internationalt plan. Vores store mål er at skabe bedre relationer mellem landene. Når folk har opnået deres rettigheder over hele verden, vil de blive mere kreative og produktive.

Sakharov-vinder Ahmed El Senussi: Jeg beder ikke om hævn

Libyens længst siddende politiske fange, Ahmed El Senussi, er i dag en af sit lands politiske ledere. Han kom til Strasbourg for at modtage Europa-Parlamentets Sakharov-pris for tankefrihed. Før ceremonien talte vi med ham om hans kamp for frihed.
Kan modtagelsen af Sakharov-prisen hjælpe dig i forbindelse med bestræbelserne om at genopbygge Libyen?
Det vil være en stor hjælp for mig og det libyske folk, fordi det er første gang, at en libyer modtager en pris af denne type. Så hvis man hjælper mig med at gøre mit arbejde ordentligt, vil det også hjælpe det libyske folk.
Hvad kan EU og Europa-Parlamentet gøre for at støtte overgangsprocessen i Libyen?
EU kan hjælpe os meget, da vi forsøger at genopbygge vores land, og de europæiske lande har en stor erfaring med genopbygning efter krigen, og vi har brug for al den hjælp vi kan få til at genopbygge vores samfund fra bunden.
Hvad er situationen i Libyen i øjeblikket?
Det libyske folk er meget tilfreds i dag, da de er sluppet af med diktatoren. Folk ser frem til en ny fremtid funderet på demokrati og ytringsfrihed. Nogle mennesker tror måske, at Libyen vil ende i en borgerkrig, men der er ingen sandsynlighed for, at dette kommer til at ske. Folk vil gøre alt, hvad de kan for at bevare den nyvundne frihed.
Der har været afholdt valg i Tunesien og Egypten. Hvornår kommer det til at ske i Libyen?
Det er anderledes i Tunesien og Egypten, da de har haft et rigtigt system med sikkerhedsstyrker og en hær. I Libyen mangler vi alt, så vi er nødt til at starte fra bunden. Så indtil videre kan vi ikke sige, hvornår valget vil finde sted. Vi er først nødt til at opbygge en stærk stat, en hær og politistyrker, og først herefter vil vi have et valg.
Du har været fængslet i mere end 30 år. Mistede du aldrig håbet?
Nej! Først og fremmest er jeg muslim, og jeg tror på, at selv når man gennemlever meget hårde tider, skal man være tålmodig. Disse 31 år var en test for mig, og det lykkedes mig at overleve.
Den anden grund er, at jeg tror på, at hvad jeg gjorde for mit land [et forsøg på et kup mod Gaddafi] var rigtigt, og det hjalp mig til at modstå de vanskelige forhold i fængslet. Og nu bliver denne indsats belønnet, og det er jeg meget glad for.
Kan du tilgive dem, der stjal dit liv?
Jeg har intet had til disse mennesker, og jeg tilgiver dem, fordi jeg ved, at folk nogle gange gør ting, som de ikke er overbevist om er rigtigt. Der er en, som torturerede mig, mens jeg var i fængsel, og jeg ser ham nu i Benghazi, men jeg har aldrig tænkt at gøre noget mod ham. Jeg overlader ham til hans samvittighed. Min drøm er gået i opfyldelse. Jeg beder ikke om hævn.

Sakharovprismodtagere taknemmelige over Europas støtte til det arabiske forår

"Ved at tildele Sakharovprisen til fem aktivister fra det arabiske forår, anerkender Europa-Parlamentet indsatsen fra alle dem, der kæmper for værdighed, grundlæggende frihedsrettigheder og politiske forandringer i den arabiske verden", sagde Europa-Parlamentets formand Jerzy Buzek under overrækkelsesceremonien for Sakharovprisen onsdag i Strasbourg.

Formanden påpegede, at "De historiske begivenheder også minder os om vores ansvar, herunder behovet for at støtte et nyt, ungt og levende civilsamfund". Han understregede også "den afgørende rolle, som kvinderne har spillet under det arabiske forår".

Vinderne udtrykte deres taknemmelighed over at modtage prisen, som et vigtigt symbol på Europas støtte under det arabiske forårs opstande. De pegede også på de udfordringer for menneskerettighederne, som deres hjemlande stadig står overfor i deres bestræbelser på at genopbygge og etablere ægte demokratiske styrer med respekt for retfærdighed og menneskelig værdighed.

Kun to af prismodtagerne kunne overvære prisoverrækkelsen personligt: Asmaa Mahfouz, en ung blogger fra Egypten, og Ahmed El-Senussi, Libyens længst siddende fange. ME-Perne holdt et minuts stilhed til minde om Mohamed Bouazizi og alle andre, der mistede livet under opstandene. Mohamed Bouazizi, der modtog prisen posthumt, udløste med sin selvofring i protest mod de tunesiske myndigheders undertrykkelse omfattende protester.

I sin takketale sagde Asmaa Mahfouz: "Denne pris er en hyldest til alle de mennesker i Syrien, der har været langt modigere end mig og faktisk ofrede deres liv på gaderne. Jeg vil gerne fortælle jer, hvor stolt jeg er over alle martyrerne fra den arabiske revolution. Vi vil ikke svigte dem, vi vil fortsætte ad samme vej".

Ahmed El-Senussi påpegede betydningen af forsoning: "Vi har brug for at genopbygge vores land, og vi må udvise tolerance selv over for dem, der begik forbrydelser og som krænkede den menneskelige værdighed". Han takkede Libyens europæiske naboer, der var de første til at komme Libyen til hjælp, for deres "entydige diplomatiske og militære støtte".

Den syriske tegner Ali Ferzat, der er i exil i Kuwait, sendte en videomeddelelse, hvori han udtrykte sin taknemmelighed for prisen, men også sin sorg over antallet af ofre hjemlandet Syrien, som "stiger for hvert minut".

Den syriske menneskerettighedsadvokat Razan Zaitouneh, der har måttet gå under jorden, skrev i et brev: "Jeg vil gerne takke Europa-Parlamentet og alle, der har sympatiseret med vort folks opstand, samt de, der uanset hvordan har støttet opstanden til fordel for en morgendag uden undertrykkelse, fængslinger og blodsudgydelser. Til alle de modige mennesker i Tunesien, Egypten, Libyen, Yemen, Bahrain og andre steder. Til dem, der fik deres frihed, og dem, der stadig kæmper for den".

Modtagerne af Sakharovprisen 2011

Asmaa Mahfouz
Asmaa Mahfouz er en ung, egyptisk blogger, hvis videoer på Youtube fik tusinder til at gå på gaden for at protestere mod Hosni Mubaraks undertrykkende regime.

Ahmed El-Senussi
Ahmed El-Senussi er Libyens længst fængslede samvittighedsfange. Han blev tilbageholdt efter et kupforsøg mod den tidligere diktator Gaddafi og først løsladt efter 31 år.

Mohamed Bouazizi
Mohamed Bouazizis selvofring udløste i løbet af få timer de omfattende protester, der til sidst førte til regimets fald.

Ali Ferzat

Ali Ferzat er en syrisk tegner kendt for sine karikaturer af arabiske diktatorer. Han flygtede fra Syrien efter at være blevet angrebet på gaden og have fået brækket begge arme.

Razan Zaitouneh
Razan Zaitouneh er en syrisk menneskerettighedsadvokat, som måtte gå under jorden efter beskyldninger fra regeringen om, at hun er udenlandsk agent på grund af hendes daglige rapporter om overgreb mod civile i Syrien på hjemmesiden ShRIL og i udenlandske medier.

Sakharovprisen for tankefrihed
Sakharovprisen for tankefrihed, opkaldt til ære for den sovjetiske fysisker og politiske dissident Andrei Sakharov, er blevet uddelt af Europa-Parlamentet hvert år siden 1988. Prisen er blevet et kendt symbol på kampen for menneskerettigheder og demokrati.

Det arabiske forår får Sakharovprisen 2011

Europa-Parlamentets Sakharovpris for tankefrihed går i 2011 til fem repræsentanter for de arabiske folk i anerkendelse af og som støtte til deres bestræbelser for frihed og menneskerettigheder. Prisen bliver overrakt vinderne af Parlamentets formand Jerzy Buzek under plenarforsamlingen i Strasbourg den 14. december.

Parlamentets 2011 Sakharovpris går til Asmaa Mahfouz (Egypten), Ahmed al-Zubair Ahmed al-Sanusi (Libyen), Razan Zaitouneh (Syrien), Ali Farzat (Syrien) samt posthumt til Mohamed Bouazizi (Tunesien). Kandidaterne blev indstillet i fællesskab af EPP-gruppen, S&D, ALDE og De Grønne.

Efter, at Formandskabskonferencen havde endeligt udpegede årets prisvinder torsdag morgen, sagde Parlamentets formand Jerzy Buzek: "Disse individer har bidraget til de historiske omvæltninger i den arabiske verden. Prisen understreger Parlamentets solidaritet og stærke støtte til deres kamp for frihed, demokrati og afslutningen på autoritære regimer". Han tilføjede, at deres pris er "et symbol for alle dem, der arbejder for værdighed, demokrati og fundamentale rettigheder i den arabiske verden og andre steder".

Asmaa Mahfouz
Asmaa Mahfouz sluttede sig til den egyptiske 6. april Ungdomsbevægelse i 2008, hvor hun hjalp til med at organisere strejker for fundamentale rettigheder. Den gentagne chikane af journalister og aktivister fra Mubaraks regime, såvel som begivenhederne i Tunesien, fik Asmaa Mahfouz til at organisere sine egne protester. Hendes Youtubevideoer, Facebook- og Twitterupdates medvirkede til at motivere egypterne til at kræve deres rettigheder på Tahirpladsen. Efter at være blevet tilbageholdt af det Øverste Råds væbnede styrker blev hun løsladt mod kaution efter pres fra fremtrædende aktivister.

Ahmed al-Zubair Ahmed al-Sanusi
Ahmed al-Sanusi, også kendt som den længst fængslede samvittighedsfange, tilbragte 31 år i libyske fængsler efter et mislykket kup mod Oberst Gaddafi. Som medlem af det Nationale Overgangsråd arbejder han nu for at "skabe frihed og vende tilbage til det menneskelige" samt etablere demokratiske værdier i Libyen efter Gaddafi.

Razan Zaitouneh
Razan Zaitouneh, der er menneskerettighedsadvokat, skabte den syriske Informationsblog om Menneskerettigheder (SHRIL), som rapporterer om aktuelle overgreb i Syrien. Hun har afsløret mord og brud på menneskerettighederne begået af det syriske militær og politi. Hendes blogindlæg er blevet en vigtig informationskilde for internationale medier. Hun skjuler sig nu for myndighederne, der beskylder hende for at være udenlandsk agent og har arresteret hendes mand og yngre bror.

Ali Farzat
Ali Farzat er politisk satiriker og en velkendt kritiker af det syriske regime og dets leder præsident Bashar al-Assad. Ali Farzat blev mere eksplicit i sine tegninger, efter opstanden begyndte i marts 2011. Hans karikaturer, der gør grin med Bashar al-Assads styre, har inspireret oprøret i Syrien. I august 2011 fik han tæv af de syriske styrker, der brækkede begge hans hænder som en "advarsel" og konfiskerede hans tegninger.

Mohamed Bouazizi
Den tunesiske handelsmand Mohamed Bouazizi satte ild til sig selv i protest mod uophørlig ydmygelse og forfølgelse fra de tunesiske myndigheder. Folkelig sympati med hans handling og vrede over regimet førte til afsættelsen af Tunesiens præsident Zine El Abidine Ben Ali. Mohamed Bouazizis selvofring udløste de opstande og omvæltninger i andre arabiske lande, der er blevet kendt under fællesbetegnelsen det arabiske forår.

Sakharovprisen for tankefrihed
Sakharovprisen for tankefrihed er opkaldt efter den russiske fysiker og politiske dissident Andrei Sakharov. Prisen er blevet uddelt af Europa-Parlamentet hvert år siden 1988 til personer eller organisationer, der har ydet et væsentligt bidrag til kampen for menneskerettigheder eller demokrati. Med prisen følger 50.000 euro.

De øvrige finalister til dette års Sakharovpris var den hviderussiske aktivist og journalist Dzmitry Bandarenka og det columbianske fællesskab for fred San José de Apartado.

De tre finalister til Sakharov-Prisen for tankefrihed 2011

Fem aktivister fra den arabiske verden, Dzmitry Bandarenka og San José de Apartado Peace Community er de tre nominerede finalister til Sakharov-prisen for tankefrihed 2011. Vinderen vil blive annonceret den 27. oktober og vil modtage € 50.000. Prisoverrækkelsen finder sted 14. december i Strasbourg.

Fem nominerede repræsenterer den arabiske forår, den folkelige opstand, der startede i Tunesien i starten af 2011 og spredte sig over Nordafrika og Mellemøsten. Nomineringen er et tegn på respekt for alle de, der har risikeret deres liv i kampen for demokrati, grundlæggende rettigheder og værdighed.

De nominerede er den afdøde Mohamed Bouazizi fra Tunesien, der satte ild på sig selv og udløste en kæde af oprør. Asmaa Mahfouz repræsenterer det egyptiske oprør på Tahrir-pladsen. Ahmed al-ZubairAhmed al-Sanusi er fra Libyen, der netop har frigjort sig fra årtiers diktatur. Razan Zaitouneh og Ali Farzat er fra Syrien - de står for den fortsatte kamp for det syriske folk. De nominerede blev i fællesskab fremsat af EPP, S & D, ALDE og De Grønne.

Dzmitry Bandarenka er en hviderussisk civilt aktivist og medlem af det belarussiske journalistforbund. Han er en af medstifterne af chartret '97 civile initiativ for demokratisk forandring og koordinator for Det Europæiske Belarus civile kampagne, der arbejder for optagelsen af Belarus i EU. Han blev nomineret af ECR-gruppen.

San José de Apartado Peace Community er et colombiansk fællesskab af "campesinos" - bønder. De er blevet et internationalt anerkendt symbol på mod og ukuelighed og dedikation til værdier som fred og retfærdighed. I et land plaget af årtiers borgerkrig og konflikt, afviser dette samfund tilknytning til nogen af de væbnede grupper og kræver frihed og frihed for almindelige mennesker. Fællesskabet blev udnævnt af GUE/NGL-gruppen.

Nominerede til Sakharov-prisen for tankefrihed 2011

Blandt dette års fem nominerede til en af verdens mest prestigefyldte menneskerettighedspriser er bevægelsen Det Arabiske Forår, repræsenteret af aktivister fra Tunesien, Egypten, Libyen og Syrien. Andre nominerede inkluderer den palæstinensiske læge og fredsaktivist Izzeldin Abuelaish, den belarussiske journalist Dzmitry Bandarenka, forfatteren og koncentrationslejr overlevende Boris Pahor og et fællesskab af colombianske bønder dedikeret til fred og forsoning.

Izzeldin Abuelaish: Den palæstinensiske læge og grundlægger af "the Daughters for Life Foundation" er blevet indstillet af MEP'er fra ECR. Han har viet sit liv til skabelse af fred i konflikten mellem Israel og Palæstina. Han omtales som en "magisk, hemmelig bro" mellem de to folk.

Det Arabiske Forår: Udpeget af fire politiske grupper i Parlamentet (EPP, S & D, ALDE, De Grønne)´. Det arabiske forår er repræsenteret af aktivister fra hele den arabiske verden. I begrundelsen for nomineringen skriver MEP'erne at:

"Det arabiske forår" er et symbol for alle de, der vil skabe værdighed, demokrati og grundlæggende rettigheder i den arabiske verden Tildelingen af Sakharov-prisen til de fem nominerede - Mohamed Bouazizi (Tunesien), Asmaa Mahfouz (Egypten), Ahmed al- Zubair Ahmed al-Sanusi (Libyen) samt Razan Zeitouneh og Ali Farzat (Syrien) - som bidrager til radikale politiske ændringer i deres respektive lande, vil bekræfte Parlamentets solidaritet og faste støtte til deres kamp for frihed, demokrati og afslutningen af autoritære regimer."

Dzmitry Bandarenka: Indstillet af MEP'er fra ECR. Bandarenka er en hviderussisk civil aktivist og medlem af det belarussiske journalistforbund. Han er en af medstifterene af Charter'97 civile initiativ for demokratisk forandring og koordinator for Det Europæiske Belarus civile kampagne, der arbejder for optagelsen af Belarus i EU.

Boris Pahor: Slovensk forfatter fra Italien og kendt som en forkæmper for tankefrihed og stærk modstander af totalitære regimer. Boris Pahor høstede især anerkendelse for sine bøger om sin tid i nazisternes koncentrationslejre. Boris Pahor skriver på slovensk, men bor i sin fødeby Trieste og er en fortaler for mindretalsrettigheder og -sprog. Pahor blev nomineret af Milan Zver (EPP, Slovenien) og 51 andre medlemmer.

San José de Apartado Peace Community: Denne nominering er støttet af GUE/NGL. De begrunder nomineringen: "Det colombianske fællesskab af 'campesinos', bønder, er blevet et internationalt anerkendt symbol på mod, robusthed og dedikation til høje værdier som fred og retfærdighed i et miljø præget af brutalitet og ødelæggelse." "I et land plaget af årtiers borgerkrig og konflikt, afviser dette samfund tilknytning til nogen af de væbnede grupper og kræver frihedsrettigheder for almindelige mennesker."

Om prisen

Sakharov-prisen for tankefrihed er opkaldt til ære for den sovjetiske fysiker og politiske dissident Andrei Sakharov. Den er blevet uddelt af Europa-Parlamentet hvert år siden 1988 til enkeltpersoner eller organisationer, som har ydet et vigtigt bidrag til kampen for menneskerettigheder eller demokrati.

Tidligere vindere

Den cubanske systemkritiker Guillermo Fariñas, sidste års prismodtager, har gennemført sultestrejker over flere år for at protestere mod censur i Cuba. Han sluttede sin seneste sultestrejke i juli 2011 efter at cubanske embedsmænd indvilligede i at løslade politiske fanger.

Tidligere prismodtagere omfatter nobelpristagerne Nelson Mandela (1988), Aung Sang Suu Kyi (1990) og FN organisationen, repræsenteret ved sin daværende generalsekretær Kofi Annan (2003).

Næste skridt

De nominerede er præsenteret ovenfor i alfabetisk rækkefølge. Vinderen vil modtage € 50.000 og skal være udpeget af enten en politisk gruppe eller mindst 40 individuelle medlemmer.

Disse indstillinger vil blive præsenteret på et fælles møde i Udvalget om Udenrigsanliggender, Udviklingsudvalget og Underudvalget om Menneskerettigheder den 5. oktober 2011, efterfulgt af en afstemning den 20. oktober for at udpege de tre finalister. Formandskonferencen vil vælge prismodtageren den 27. oktober (i Strasbourg), og prismodtageren vil blive inviteret til prisoverrækkelsen den 14. december i Strasbourg.

Interview med sidste års prisvinder Guillermo Fariñas

Europa-Parlamentets Sakharov-pris for tankefrihed går i år til den cubanske system-kritiker Guillermo Fariñas. De
cubanske myndigheder har ikke givet ham lov til forlade sit land, så Fariñas vil derfor ikke være til stede under selve overrækkelsesceremonien. Vi talte tidligere på ugen med den modige systemkritiker.

Hvordan føles det at blive tildelt Sakharov-prisen og dermed følge i fodsporene på personligheder som Nelson Mandela og Aung San Suu Kyi?

Jeg føler mig meget forpligtiget, særligt når det handler om mit land, mit fædreland. Jeg føler, at prisen giver mig et meget stort ansvar.

Hvorfor valgte du at sultestrejke i kampen mod det cubanske styre?

Jeg bruger kun denne metode, når jeg ikke har noget andet valg. Mit helbred er blevet stærkt forværret. Jeg har en blodprop i venstre side af kroppen, så hvis jeg atter bliver tvunget til at gå i sultestrejke, vil mine chancer for at overleve ikke være store. Men hvis regimets undertrykkelse tvinger mig ud i en uudholdelig situation, vil jeg ikke have noget andet valg. Så vil jeg dø med mest mulig værdighed.

Mener du, at EU bør ændre sin politik over for Cuba?
Nej, jeg respekterer folk, der tænker anderledes, men jeg mener, at EU bør stramme sin politik over for Cuba. EU skal bevare sin fælles position og ikke forhandle med en regering, der allerede har forrådt Den Europæiske Union. Før Cuba begyndte at modtage penge fra Venezuela forpligtigede landet sig til at gøre en indsats for at forbedre menneskerettighederne. Men i forbindelse med Chavez-'styrets opståen forlod den cubanske regering forhandlingerne med EU og gik tilbage til sin autokratiske stilling. Den Europæiske Union bør ikke gå i den samme fælde en gang til og lytte til den cuanske regerings sirenesang... man bør i stedet sige: "Hvis I ikke overholder jeres løfter, vil vi ikke forhandle med jer".

Du er den tredje cubaner, der modtager Sakharov-prisen. Har de tidligere priser ændret noget i forhold til den politiske situation i Cuba?

Det mener jeg. Varela-projektet af Oswaldo Payá tvang regeringen til at erkende, at den ikke overholder sine egne love eller sin egen forfatning. Det var meget vigtigt, fordi indtil da, var dette aldrig sket. Varela-projektet viste verden, at den cubanske regering ikke adlyder sine egne love. For slet ikke at tale om folkeretten.
Også det andet vinderprojekt "Kvinder i Hvidt" ændrede situationen efter den bølge af undertrykkelse, der fandt sted i 2003, hvor systemkritikerbevægelsen blev lammet. "Kvinder i Hvidt" skabte med deres smerte et mønster.
Derfor mener jeg, at begge priser var meget vigtige, da de genoplivede og genaktiverede oppositionsbevægelsen.

Hvad betyder Sakharov-prisen for dig?

Prisens vigtigste betydning er, at den cubanske regering for første gang - på trods af dens bestræbelser på at opnå støtte fra den spanske regering og til en vis grad fra Paven - er blevet tvunget til at forholde sig til interne humanitære faktorer. Regeringen forsøger altid at fremstille det som om, at dens konflikter ikke har noget med det cubanske folk at gøre - at det kun handler om relationer til andre lande eller grupper af lande. Den internationa-

le fordømmelse af Orlando Zapatas død stillede regeringen i en meget vanskelig situation. Derefter forsøgte den katolske kirke, en temmelig troværdig mægler, at blødgøre forholdet til den cubanske stat.

Hvorfor siger du nej til tilbuddet om politisk asyl i Spanien?

Jeg vil ikke flytte til Spanien eller andre steder. Jeg har ikke ambitioner om at blive landsforvist. Jeg respekterer alle mine brødre, der besluttede sig for at følge denne vej, men jeg mener, at kampen skal kæmpes her. Hvis det er Guds vilje, forbliver jeg i live. Hvis det er guds vilje, vil jeg ikke blive dræbt af Castro-diktaturets håndlangere. Men jeg mener, at det er her kampen skal kæmpes.

Hverken vinderen af Sakharov-prisen eller vinderen af Nobels Fredpris er i stand til at deltage i prisoverrækkelserne. Hvad er det udtryk for?

Vi er enige om, at der skal være en tom stol, men stolen skal bære det cubanske flag. Jeg vil gerne sende et budskab til alle EU-borgerne: Stop aldrig med at bekymre jer om situationen i Cuba, fordi hver dag er der flere tegn på "social eksplosion". Det gælder selv blandt de cubanere, der ikke er formelt involveret i oppositionsbevægelserne. Den cubanske regering, som er blevet arrogant efter 52 år med absolutisme, er i stand til at slagte mine landsmænd. Europa-Parlamentet, og dem Europa-Parlamentet repræsenterer, skal være klar til at fordømme og til at handle.

Andrej Sakharov: Manden bag menneskerettighedsprisen

Europa-Parlamentet har siden 1988 uddelt Sakharov-prisen for tankefrihed. Men hvem var denne russiske fysiker, der i 1975 modtog Nobels fredspris, egentlig? Vi har her samlet en række fakta om Andrej Sakharov.

Andrej Sakharov

1921: Født i Moskva den 21. maj.

1942-47: Færdiguddannet som fysiker. Påbegynder ph.d.-uddannelse i fysik.

1948: Inkluderet i en gruppe af fremtrædende sovjetiske videnskabsmænd, som har til opgave at udvikle atomare våben.

Slutningen af 1950'erne/begyndelsen af 1960´erne: Sakharov bliver mere og mere bekymret over de moralske konsekvenser af sit arbejde. Kæmper imod international spredning af kernevåben og støtter i 1963 det delvise forbud mod atomprøvesprængninger.

1967-68: Sakharov opfordrer i 1967 den sovjetiske ledelse til at acceptere USA's forslag om et forbud mod opstilling af anti- missilforsvarssystemer, da han mener, at de vil føre til våbenkapløb og dermed større risiko for krig. Hans opfordring ignoreres af de sovjetiske myndigheder. Året efter skriver han et essay med titlen "Reflections on Progress, Peaceful Coexistence and Intellectual Freedom", hvori han konkluderer, at "tankefrihed er den eneste garanti for en videnskabelig demokratisk tilgang til politik, økonomi og kultur". Det er dette essay, som for alvor gør Sakharov berømt i Vesten.

1970: Medstifter af en menneskerettighedskommission i Moskva.

1975: Tildelt Nobels fredspris. Hans kone Elena Bonner holder takketalen.

1979-80: Kritik af Sovjetunionens invasion af Afghanistan medfører, at Sakharov og hans kone må tilbringe mere end fem år i husarrest i den lukkede by Nizjnij Novgorod.

1986: Mikhail Gorbachev frigiver ægteparret og tillader dem at flytte til Moskva.

1988: Europa-Parlamentet stifter Sakharov-prisen for tankefrihed.

1989: Valgt ind i det nye sovjetiske parlament.

December 1989: dør af et hjerteanfald i sin lejlighed.

Europa-Parlamentets kamp for menneskerettigheder

Europa-Parlamentet er en aktiv forkæmper for menneskerettigheder i Europa og resten af verden. Parlamentets udenrigsudvalg og dets underudvalg om menneskerettigheder er ansvarlige for Parlamentets kamp for menneskerettigheder globalt. Sakharov-prisen er den mest synlige manifestering af Europa-Parlamentets kamp for universelle menneskerettigheder.

Europa-Parlamentet har i 20 år uddelt Sakharovprisen til mennesker, som har viet deres liv til forsvaret for menneskerettigheder og gensidig forståelse. Hver vinder har sin unikke historie, men de har alle de samme idealer til fælles.

Tidsplan for Sakharov-prisen 2011

5. oktober: Udenrigsudvalget, Udviklingsudvalget og Underudvalget om Menneskerettigheder udvælger 3 finalister ud af de 10 nominerede

18. oktober: Udenrigsudvalget og Udviklingsudvalget stemmer om de tre finalister

21. oktober: Lederne af de politiske grupper udvælger den samlede vinder

13. december: Medlemmerne af Udenrigsudvalget, Udviklingsudvalget og Underudvalget om Menneskerettigheder mødes med vinderen

15. december: Prisoverrækkelse i Parlamentets mødesal i Strasbourg

Hauwa Ibrahim om kampen for menneskerettigheder

Den nigerianske advokat Hauwa Ibrahim har viet sit liv til kampen for kvinders rettigheder i Nigeria. Hun har gennem sit arbejdet reddet snesevis af menneskeliv og bekæmpet domme udstedt af sharia-domstole, såsom stening for utroskab. Vi talte med den tidligere Sakharov-prisvinder, da hun onsdag var i Parlamentet i forbindelse med en menneskerettighedskonference.

Hvad er din største succes i forbindelse med forsvaret af dømte under sharia-loven?

At vise, at sharia-domstole er i stand til at respektere menneskelig værdighed, og at dommere er i stand til at vise "den menneskelige godheds mælk" ved at løslade ofre efter appel. Det viser, at uanset hvilket retssystem vi bekender os til, er der håb. Og jeg kan se håb i sharia, da der er fundet løsninger og retfærdighed. Er dette afslutningen på historien? Nej, der er så mange ting, der stadig mangler at blive gjort.

Hjalp det dig at modtage Sakharov-prisen?
Absolut. Det gør dig synlig på den globale scene. Med synlighed kommer troværdighed. Med troværdighed følger ansvar. Alt dette gør mig i stand til at tale mere. Efter at have modtaget Sakharov-prisen besluttede jeg mig for at reflektere over min praksis som advokat ved sharia-domstolene, og jeg skrev i den sammenhæng en bog, der blev udgivet af American Bar Association med støtte fra Advokater uden Grænser i Frankrig og Canada. Så jeg mener generelt, at Sakharov-prisen har været en fantastisk åbning til gavn og glæde for borgerne.

Hvordan har Sakharov-netværket hjulpet dig i kampen for menneskerettigheder?

Sakharov-netværket har været en løbende proces. Dem, der beskæftiger sig med de samme ting som os, udveksler noter og deler tanker om, hvordan vi kan forbedre vores arbejde.

I år gik Sakharov-prisen til fem aktivister fra det arabiske forår. Er vi vidne til en varig demokratisk forandring, eller er der blot tale om en parates i historien?

Jeg tror, at vi er vidne til en ny verdensorden, som er med til at omdefinere rum, og hvem og hvad, der skal sætte sig på disse rum. For mig er der tre grundlæggende ting, der bør besætte disse rum: For det første er disse rum for alle. For det andet skal pladsen deles på en rimelig og retfærdig måde. For det tredje kommer frihed fra folkets indre. Det handler om, hvordan man tager ansvar for den man er, og hvordan man bidrager til, hvad der er rigtigt for fremtiden - for den endnu ufødte generation. I sidste ende håber jeg, at vi får sikkerhed for, at der vil være plads til alle i dette rum.

Det er en proces. Vi håber, at den vil vare ved, men som vi ser i Egypten nu, sker der en genopførelse af det samme blot på en anden måde. Det tog 40-50 år at komme til denne fase, og det vil ikke blot tage 40-50 måneder at afklare det hele, det vil tage længere tid. Det er nemmere at ødelægge end at opbygge. Jeg håber, at det vil vare ved.

Aleksandr Milinkevichj: Alle nationer har ret til frihed

Menneskerettighedsaktivisten Alexander Milinkevich vandt Sakharov-prisen i 2006, da han som den eneste oppositionskandidat stillede op til posten som præsident for Hviderusland mod den siddende præsident Alexander Lukashenko, der stadig betragtes som Europas sidste diktator. Lukasjenko vandt, men blev stærkt kritiseret for at manipulere valget. Siden da er Milinkevitj flere gange blevet anholdt af de hviderussiske myndigheder, men det har ikke stoppet hans kamp for frihed og demokrati.

Du har været politisk aktiv i Hviderusland i mange år. Hvad har været din største succes indtil videre?

Da jeg begyndte at deltage i valget i 2006, var der mange højt placerede mennesker i Europa, der sagde, at vores land burde fornes med Rusland. På den måde ville der ikke længere være problemer med Lukasjenko.

Efter valget i 2006, protesterede titusinder af mennesker offentligt, til trods for, at statsmagten truede med at betragte dem som terrorister - og i mit land er det ensbetydende med, at man kan blive dømt til døden. Alle har indset, at folket ønsker at leve i et uafhængigt og demokratisk land. For mig er det en succes.

Har det hjulpet, at du modtog Sakharov-prisen?

Det er kun os, der kan ændre tingene indefra og gøre vores land frit og demokratisk. Men de europæiske lederes solidaritet er meget vigtig. Des mere støtte fra Europa-Parlamentet og EU-lederne, des mindre vil diktatoren være i stand til at undertrykke.

På hvilken måde hjælper Sakharov-netværket din kamp for menneskerettigheder?

Vi er meget langt fra hinanden, og situationerne er helt forskellige i vores respektive lande. Men jeg tror, at dette netværk kan have mange fordele. I øjeblikket præsenterer vi fælles erklæringer. Det er allerede noget, men vi mangler stadig reelle kollektive aktioner. Vi bør samarbejde mere om fælles aktioner.

I år gik Sakharov-prisen til fem aktivister for det arabiske forår. Er vi vidner til en langvarig demokratisk overgang, eller er der blot tale om en enkeltstående episode?

Der er stadig folk, der tror, at nogle nationer, nogle mennesker endnu ikke er klar til demokrati. For sådanne folk er det helt naturligt, at en diktator leder landet.

Jeg tror, at enhver nation, enhver mand og kvinde ønsker at være fri, fordi de var født frie. Det er, hvad befolkningerne i Nordafrika har vist os. De har vist os, at alle nationer fortjener frihed.

Hvis Den Europæiske Union ønsker at ændre verden, bør den arbejde for menneskerettigheder. EU skal ikke tro, at diktatorer er en garanti for stabilitet. Det er kun demokrati, der kan sikre stabilitet.

Ahmed al-Zubair Ahmed al-Sanusi

Ahmed al-Zubair Ahmed al-Sanusi (også kendt som Zubeir Ahmed El-Sharif) er nevø af den sidste libyske konge og er manden bag et mislykket statskup. Han virker dog ikke umiddelbart som den oplagte vinder af en menneskerettighedspris, men hans liv og gerninger viser, hvordan det første indtryk kan bedrage.

I begyndelsen af 70'erne, efter at en lavt rangerende libysk officer havde genneført et kup mod kong Idris af Libyen, ville al-Senussi befri Libyen for Gaddafi og tilbyde landet valget mellem at genoprette monarkiet eller oprette en republik. Men kuppet mislykkedes, og al-Senussi blev dømt til døden. Gennem 18 år i fængslet modtog han ikke besøg, og de første ni år var præget af isolation og tortur. Vinduerne i hans celle var blokeret, så han ikke kunne se sollys i årevis. Hans kone døde i løbet af denne tid, men han fik først kendskab til hendes død flere år senere. I 2001 blev han benådet på 32. årsdagen for Gaddafis kup. Efter 31 år i fængsel, seks år længere end Nelson Mandela, var hans helbred ikke i god forfatning.

Efter at have været Libyens længst siddende fange, tjener han nu det nationale overgangsråd, hvor han repræsenterer politiske fanger. Han bærer stadig det kongelige families symbol på sin ring, men ser sig selv som republikaner og ønsker ikke, at hans familie igen skal lede Libyen. "En republik er bedre, fordi befolkningen ønsker at dele autoriteten, ikke investere den i én enkelt familie eller person", sagde han i et interview.

Citat: "Hvis du tror på din sag, kan du komme igennem med hvad som helst".

Asmaa Mahfouz

Det er en simpel video: en ung, tilsløret kvinde, der kigger direkte ind i kameraet. Hendes stemme er kraftfuld, men ikke larmende eller truende, og der er ingen baggrundsmusik eller kampråb - fire og et halvt minuts tale, uden klip eller smart redigering.

Men Asmaa Mahfouz´ 'budskab er stærkt. Hendes video og hendes indlæg på Twitter og Facebook har hjulpet og inspireret tusindvis til at demonstrere for frihed og menneskerettigheder på Cairos Tahrir Plads. Hun har senere fortalt journalister, at hun modtog dødstrusler for hendes populære video, men det holdt hende ikke tilbage. I august 2011 blev hun arresteret for at "fornærme Det Herskende Øverste Råd for de Væbnede Styrker", der har kontrolleret Egypten siden Hosni Mubaraks fald. Hun blev dog løsladt igen mod kaution efter landsdækkende protester.

Asmaa Mahfouz er et symbol på, hvordan engagerede enkeltpersoner kan påvirke deres samfund og vælte en udemokratisk regering. Hun er født i 1985, studerede økonomi på Cairo Universitet og arbejdede herefter for en IT- virksomhed.

Den gentagne chikane af journalister og aktivister, såvel som begivenhederne i Tunesien, fik Asmaa Mahfouz til at organisere sine egne protester. Hendes Youtubevideoer, Facebook- og Twitterupdates medvirkede til at motivere egypterne til at støtte en strejke den 6. april i industribyen El-Mahalla el-Kobra.

I løbet af få uger havde hendes Facebook-side 70.000 medlemmer. Strejken endte i voldelige sammenstød mellem arbejdere og politi, og et angreb på internetaktivisterne. Men gruppen havde bevist, at Facebook og andre sociale medier er et værdifuldt protestværktøj - alt hvad der var brug for var en stemme, der virkelig kunne samle masserne. I foråret 2011 så vi resultatet af Asmaa Mahfouz´ video. Resten er historie.
Citat: "Sig aldrig, at der ikke er noget håb. Håbet forsvinder først, når du siger, at der ikke er noget håb".

Razan Zaitouneh

Europa-Parlamentet besluttede ikke at offentliggøre et billede af Razan Zaitouneh, en af de fem vindere af dette års Sakharov-pris, da hun stadig skjuler sig for den undertrykkende regering i Syrien.

Razan Zaitouneh, der er menneskerettighedsadvokat, skabte den syriske Informationsblog om Menneskerettigheder (SHRIL), som rapporterer om aktuelle overgreb i Syrien. Hun har afsløret mord og brud på menneskerettigheder begået af det syriske militær og politi.

Hendes blogindlæg er blevet en vigtig informationskilde for internationale medier. Hun skjuler sig nu for myndighederne, der beskylder hende for at være udenlandsk agent og har arresteret hendes mand og yngre bror.

Blandt hendes årsager er forsvaret af rettighederne for de politiske fanger i Syrien. Hun var med til at skaffe midler til at sikre deres forsvar og fordømte myndighedernes systematiske krænkelser af menneskerettigheder på hendes blog. Hendes mål er at afsætte præsident Bassar Al Assad og sætte ham for Den Internationale Straffedomstol.

Assads styrker forsøgte at lukke munden på hende, da det begyndte at stå klart, hvor stor hendes indflydelse var. Den 12. maj eftersøgte sikkerhedsstyrker hendes hjem og forsøgte at arrestere hende. De fandt hende ikke og anholdte i stedet hendes mand, som de tilbageholdte i over tre måneder på et ukendt sted. Ifølge en kilde fra Front Line, var også hendes aldrende forældre nødt til at flygte for at undslippe arrestation.

Den 8. september sendte Razan Zaitouneh sin sidste twitterbesked. I et telefoninterview fra Damaskus offentliggjort den 14. november fortæller Zaitouneh, at protesterne fortsætter, og at dødstallet er højere end de 3.500 dræbte, som FNs Højkommissariat for Menneskerettigheder har estimeret.

Citat: "Den smukkeste del af den syriske revolution er det syriske folks store ånd, der forvandlede protester til karnevaler af sang, dans og sange om frihed, på trods af kugler, arrestationer og tanks".

Ali Farzat

Ali Farzat er politisk satiriker og en velkendt kritiker af det syriske regime og dets leder præsident Bashar al-Assad. Ali Farzats mere end 15.000 karikaturer har latterliggjort diktatorer gennem årtier. En karikatur af Iraks tidligere diktator Saddam Hussein førte til, at Hussein beordrede Farzat dræbt i 1989. Hans tegninger var forbudt i Libyen og Jordan.

Farzat fortsatte gennem årene med at kritisere magtmisbrug i udlandet og i hans hjemland Syrien. Men da oprøret - i forbindelse med det arabiske forår - begyndte at sprede sig til Syrien i marts 2011, blev han endnu mere vovet end tidligere. Hans karikaturer af Bashar al-Assad bidrog til oprøret i Syrien.

Men regimet delte ikke hans sans for humor. Den 25. august blev Farzat efter sigende trukket efter sin bil af maskerede bevæbnede mænd på Umayyad Pladsen i det centrale Damaskus. Han blev herefter tæsket og fik begge sine hænder brækket som en "advarsel" og fik konfiskeret sine tegninger. En forbipasserende fandt ham senere dumpet ved byens lufthavn og kørte ham til et hospital.

Syriske oppositionsmedlemmer har udtrykt deres forargelse over behandlingen af Farzat, og flere onlineaktivister har ændret deres Facebook-profil med tegnerens billeder for at udtrykke deres solidaritet.

Citat: "Jeg har viet mine tegninger til moderne idealer: Frihed, demokrati, kærlighed og fred. Jeg sætter dem op imod moderne onder: Uretfærdighed, undertrykkelse, diktatur, terrorisme, miljøødelæggelser, korruption".

Mohamed Bouazizi

Mohamed Bouazizi viste alle, at historien ikke kun skrives af militære ledere eller politikere. Den tunesiske markedshandlende satte ild til sig selv i protest mod uophørlig ydmygelse og forfølgelse fra de tunesiske myndigheders side. Bouazizi var blot én af mange unge, der var frustrerede over undertrykkelsen og mangelende fremtidsperspektiver.

Han havde klaget over chikanen fra myndighedernes side tidligere, men konfiskationen af hans varer i december 2010 fik bægeret til at flyde over. Han satte ild til sig selv foran guvernørens kontor. Bouazizi døde af sine kvæstelser den 4. januar 2011.

Folkelig sympati med hans handling og vrede over regimet førte til afsættelsen af Tunesiens præsident Zine El Abidine Ben Ali. Mohamed Bouazizis selvofring udløste de opstande og omvæltninger i andre arabiske lande, herunder i Libyen og Syrien, der senere er blevet kendt under fællesbetegnelsen ´det arabiske forår´.